

AKTÜEL BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.

SİRKÜLER (2024/12)

İstanbul, 06.08.2024

7524 Sayılı Kanun Yayımlandı;

Vergi Kanunları İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 7524 Sayılı Kanun 02.08.2024 tarih ve 32620 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.

7524 Sayılı kanun ile yapılan düzenlemeler aşağıdaki gibidir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda Yapılan Düzenlemeler

1-Teknogirişim şirketlerinin hisselerinin ücret mahiyetinde olmak üzere bedelsiz yada indirimli olarak çalışanlarına verilmesi halinde bu hisse bedellerinin bir kısmı belirli şartlarla gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Bunun için;

-Hisseleri çalışanlarına ücret mahiyetinde verilen şirketin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kriterlerine göre teknoloji girişim şirketi şartlarını sağlaması gereklidir

-Bedelsiz veya indirimli verilen pay senetlerinin rayiç bedelinin hisseyi alan çalışanın bir yıllık brüt ücretini aşmayan kısmı gelir vergisinden istisna tutulmuştur, aşan kısmı net ücret kabul edilip vergilendirilmelidir.

- Hizmet erbabı tarafından bu şekilde iktisap edilen pay senetlerinin; iktisap tarihinden itibaren üç tam yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin tamamı, dört ila altı yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin %75'i, yedi ila on iki yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin %25'i, vergi ziyası cezası uygulanmaksızın gecikme faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecektir.

Yayım tarihinden itibaren yürürlüğe giren bu uygulamanın usul ve esasları Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

2-Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri için günlük hasılat tespiti uygulaması getirildi.

01.01.2025 Tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere ticari veya mesleki faaliyetleri nedeniyle mükellef olanlar, (kurumlar vergisi mükellefleri dahil) günlük hasılat tutarlarını tespiti için bir ayda üçten, bir takvim yılında on ikiden az olmamak kaydıyla yoklamaya tabi tutulabileceklerdir.

Tespit edilen günlük hasılat tutarları ortalamasından hareketle aylık hasılat tutarı, aylık hasılat tutarlarının toplamının tespit yapılan ay sayısına bölünmesi suretiyle aylık ortalama hasılat tutarı bulunacak, aylık ortalama hasılat tutarı, faaliyette bulunulan ay sayısı ile çarpılmak suretiyle de mükelleflerin ilgili takvim yılı hasılatları tespit edilecektir.

Bu şekilde tespit edilen hasılat tutarları ile,

-bilanço esasına tabi olanlarda ilgili takvim yılı brüt satış tutarı,

-işletme hesabına tabi olanlarda ilgili takvim yılı dönem içinde elde edilen hasılat tutarı,

-serbest meslek kazanç defterine tabi olanlarda ilgili takvim yılı gayrisafi hasılat tutarı,

arasındaki farkın %20'den fazla olması halinde bu mükellefler hakkında Vergi Usul Kanununun 370'nci maddesinde yer alan "İzaha Davet " hükümleri uygulanacaktır.

Bu uygulamanın usul ve esasları Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

3-Elektronik ticarete ve Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek sektör veya faaliyet konuları için yapılacak ödemelerde vergi tevkifatı yapılacaktır.

01.01.2025 Tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere;

- aracı hizmet sağlayıcılarının (başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ve tüzel kişiler) ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının (Elektronik ticaret pazar yerinde elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapılmasına ya da sipariş verilmesine imkân sağlayan aracı hizmet sağlayıcı) elektronik ticaret faaliyetinde bulunan gerçek ya da tüzel kişilere ve elektronik ticaret pazar yerinde ya da kendine ait elektronik ticaret ortamında mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapan ya da sipariş alan hizmet sağlayıcıya yaptıkları ödemelerden vergi kesintisi yapılacaktır.
- Cumhurbaşkanıca belirlenen sektörler veya faaliyet konularına ilişkin mal ve hizmet alımlarına yönelik yapılan ödemelerden vergi tevkifatı yapılacaktır.

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nda Yapılan Düzenlemeler

1-Kanun'un 153/A maddesinde başkaca bir ticari, zirai ve mesleki faaliyeti olmadığı halde münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiğinin vergi incelemesine yetkili olanlarca düzenlenen rapor ile tespit edilmesi ve mükellefiyet kaydının devamına gerek görülmediğinin raporda belirtilmesi üzerine işi bırakmış addolunan ve mükellefiyet kayıtları vergi dairesince terkin edilenlerden, yeniden mükellefiyet tesisi talep etmeleri veya mevcut bir işletmenin hissedarı yada yöneticisi olmaları halinde bu kişilerden alınacak teminat tutarları ve bu kişiler, ortağı veya yönetici oldukları şirketler ile ilgili yasal düzenlemeler yer almaktadır.

Yapılan düzenleme ile alınacak teminatın üst sınırı 10 milyon TL olarak belirlenmiştir.

2-Kanun'un Mük. 257'nci maddesinde yapılan düzenleme ile Maliye Bakanlığı'na;

- vergi mükellefi olmayanlara da işlemleri ile ilgili ödeme ve tahsilatlarını banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirme ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirleme,

-elektronik ticarete aracılık edenlere, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ortam sağlayan gerçek ve tüzel kişi aracı hizmet sağlayıcılara, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılara, erişim sağlayıcılara, içerik sağlayıcılara, yer sağlayıcılara ve sosyal ağ sağlayıcılara bu ortamlarda gerçekleştirilen iktisadi ve ticari faaliyetler ile ilgili bildirim verme yükümlülüğü ile ilgili esaslarını belirlemeyetkileri verilmiştir.

3-Kanununun 263'ncü maddesinde yapılan ekleme ile kıymetli madenler borsalarına kayıtlı olan iktisadi kıymetlerin değerlemeden evvelki son muamele gününde borsadaki muamelelerin ortalama değerleri borsa rayıcı olarak dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır.

4-Kanun'un "İktisadi işletmelere dahil kıymetleri değerlendirme" bölümüne eklenen 274/A maddesi ile altın, gümüş, platin ve paladyum gibi kıymetli madenler ve kıymetli maden ile olan senetli ve senetsiz alacak ve borçların değerlendirme günü kıymetlerine irca edilmesi sağlanmıştır.

5-Kanun'un 344'ncü maddesinde vergi ziyai cezası ile ilgili hükümler yer almaktadır.

Bu maddede yapılan düzenleme ile birlikte vergi kanunlarına göre mükellefiyet tesis ettirilmeksizin ticari, zirai veya mesleki faaliyette bulunmak suretiyle vergi ziyasına sebebiyet verenlere kesilecek vergi ziyai cezası yüzde elli artırılarak uygulanacaktır.

6-Kanun'un 352'nci maddesinde usulsüzlükler ve bunlar ile ilgili uygulanacak cezalara ilişkin hükümler yer almaktadır.

Yapılan düzenleme ile bu maddeye göre 2024 yılında uygulanan (556 numaralı tebliğ ile belirlenen tutarlar) I. ve II. Derece usulsüzlük cezaları yaklaşık 20 kat artırılmıştır.

7-Kanun'un 353'ncü maddesinde özel usulsüzlükler ve bunlar ile ilgili uygulanacak cezalara ilişkin hükümler yer almaktadır. Yapılan düzenleme ile madde yer alan belge düzenine uyulmaması halinde uygulanacak ceza tutarları ve bunların üst sınırları artırılmış, , bu usulsüzlüklerin tekrarlanması halinde uygulanacak ceza tutarlarına ilişkin 2 sayılı cetvel kanuna eklenmiştir.

Bu maddenin 1 ve 2 numaralı bentlerinde sayılan belgeler ile ilgili tek tespitte aynı neviden birden fazla belgenin düzenlenmediğinin tespit edilmesi durumunda her bir belge için ayrı ayrı ceza kesilecek, ancak bu tespit, kanuna eklenmiş olan 2 sayılı cetvelde yer alan tespit sayısının belirlenmesinde bir adet tespit olarak değerlendirilecektir.

Özel usulsüzlük cezası bu maddenin 1 ve 2 numaralı bentlerinde yer alan belgelerin düzenlenmemesi halinde belgeyi düzenlemek ve almak zorunda olanların her ikisine de uygulanmakla beraber özel usulsüzlük cezasına tabi fiillerin, belgeleri almak zorunda olanlar tarafından, idarenin bilgisine girmeden önce belgenin düzenlenmesi gereken süreyi takip eden beş iş günü içerisinde idareye bildirilmesi durumunda, alıcı adına özel usulsüzlük cezası kesilmeyecek, bu durumda belgeyi düzenleme zorunda olanlar adına bu bentte yer alan özel usulsüzlük cezası üç kat olarak uygulanacaktır. Bu bentler de yer alan belgeler yerine bu Kanun kapsamında olmayan belgelerin düzenlenmesi halinde, belgeleri düzenlemek zorunda olanlar adına bu bentte yer alan özel usulsüzlük cezası iki kat olarak uygulanacak, bu bent kapsamındaki belgelerin yerine bu Kanun kapsamında olmayan belgelerin düzenlendiğinin belgeyi almak zorunda olanlar tarafından beş iş günü içerisinde idareye bildirildiği durumlarda, söz konusu belgeleri düzenleyenler adına bu bentte yer alan cezalar altı kat olarak uygulanacaktır.

Ayrıca nihai tüketicilerin fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu, serbest meslek makbuzu, perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihaz fişi ve giriş ve yolcu taşıma biletlerini almamaları halinde bu kişilere de her bir belge için 5.000 Türk lirası özel usulsüzlük cezası kesilmesi hükme bağlanmıştır.

8- Kanun'un mükerrer 355'nci maddesinde bilgi vermektен çekinenler ile kanunun 107/A mükerrer 242, 256, 257, mükerrer 257 nci maddesi ve Gelir Vergisi Kanununun 98/A maddesi hükmüne uymayanlar için uygulanacak cezalar ile ilgili düzenlemeler yer almaktadır. Yapılan düzenleme ile bu maddedeki ceza tutarları ve asgari ceza tutarları 20 kat artırılmıştır.

Mal teslimi veya hizmet ifalarına ilişkin tahsilatların, banka ve benzeri finans kurumları, ödeme kuruluşları veya Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi aracılığıyla başkalarının adı ve/veya hesabı kullanılarak yapılması durumunda, her bir işlem için Mük. 355'nci maddeye göre uygulanan cezalardan az olmamak üzere işleme konu tutarın % 10'u nispetinde, mal teslimi veya hizmet ifasını yapanlar ile adına ve/veya hesabına ödeme yapılanlara ayrı ayrı özel usulsüzlük cezası kesilecektir.. Ancak, bu fıkra uyarınca bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı 20 milyon Türk lirasını geçemez.

23/2/2006 tarihli ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu uyarınca izin verilen durumlar hariç olmak üzere kredi kartı, banka kartı, ön ödemeli kart, karekod, elektronik cüzdan ve benzeri ödeme araçları kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen tahsilatların, kendi mükellefiyeti adına kayıtlı olmayan ödeme sistemleri veya cihazları aracılığıyla yapılması durumunda, tahsilatı yapan mükelleflere ve kendi adına kayıtlı olan bu sistemleri veya cihazları kullandıranlara ayrı ayrı her bir işlem için Mük. 355'nci maddeye tatbik olunan özel usulsüzlük cezasının üç katı uygulanır. Şu kadar ki, bu fıkra uyarınca bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı 20 milyon Türk lirasını geçemez.

Ayrıca maddeye eklenen fıkralara göre ödeme kaydedici cihaz üreticisi veya ithalatçıları ile bu cihazlara ilişkin hizmet veren güvenli servis sağlayıcıları, bankalar, elektronik para kuruluşları, ödeme kuruluşları, şarj ağı işletme lisansı sahipleri ve elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması hususlarından herhangi biri için hizmet verme konusunda yetkilendirilenler ile sipariş, satış, muhasebe, stok takip ve benzeri programları kullandıran, teslim eden veya satan mükelleflerden Maliye Bakanlığı tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri belirlenen standartlarda ve sürelerde Maliye Bakanlığına iletmeyen yada eksik iletenlere 200.000,00-TL özel usulsüzlük cezası kesilecek, ancak bu fıkra uyarınca bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı 20 milyon Türk lirasını geçmeyecektir.

9-Kanunun 376/2 maddesine göre uzlaşmanın vaki olması durumunda, üzerinde uzlaşılacak vergiyi veya vergi farkını ve vergi cezalarının %75'i uzlaşma tutanağı vergi ve cezaların ödeme zamanlarından önce ilgiliye tebliğ edilmişse kanuni ödeme zamanlarında; ödeme zamanları kısmen veya tamamen geçtikten sonra tebliğ edilmişse ödeme süreleri geçmiş olanlar uzlaşma tutanağının tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenmesi halinde uzlaşılacak cezanın %25'i indirim konusu yapılabilmekteyken yapılan düzenleme ile söz konusu indirim uygulamasına son verilmiştir.

10-Kanun'un Ek-1'nci maddesinde tarhiyat sonrası uzlaşma Ek-11'nci maddesinde ise tarhiyat öncesi uzlaşmaya ilişkin hükümler yer almaktadır. Yapılan düzenleme ile söz vergi asılları uzlaşma kapsamından çıkartılmıştır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce uzlaşma talep edildiği halde henüz uzlaşma günü verilmemiş, uzlaşma günü verilmiş ancak uzlaşma görüşmesi yapılmamış ya da çeşitli nedenlerle uzlaşma günü ertelenmiş veya uzlaşma talep süresi geçmemiş olan vergi ve cezalar değişiklik öncesi düzenlemelere tabidir.

3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Yapılan Düzenlemeler

1-Kanununun 13/b bendinde göre deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler katma değer vergisinden istisnadır.

01.09.2024 tarihinden itibaren uygulanmak üzere gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan araçlar, özel tekne ve yatlar, istisnadan faydalana deniz taşıma aracı olarak kabul edilmeyecektir.

2- Kanununun 13/b bendinde göre 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesi [(5) numaralı fıkrasının (a) bendi ile (7) numaralı fıkrası hariç], geçici ithalat ve hariçte işleme rejimleri ile geri gelen eşyaya ilişkin hükümleri kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali katma değer vergisinden istisnadır.

01.11.2024 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167'nci maddesinin birinci fıkrası [(3) numaralı bendi ile (12) numaralı bendinin (a) alt bendinde yer alan ithalat işlemleri istisna kapsamından çıkartılmıştır .

3-Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinde belirtilen işlemler ile aynı maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yazılı şartlar dahilinde adi ortaklıkların sermaye şirketine dönüşmesi işlemleri ve Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılan devir ve bölünme işlemlerinde işlem sonunda faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerçe yüklenilen ve indirilemeyen vergiler, faaliyete başlayan veya devir ve bölünme sonrasında devredilen veya bölünen kurumların varlıklarını devralan mükellefler tarafından mükerrer indirimde yol açmayacak şekilde indirim konusu yapılabilmektedir.

Yapılan düzenleme ile söz konusu katma değer vergisinin faaliyete başlayan, devredilen veya bölünen kurumların varlıklarını devralan mükellefler tarafından indirim konusu yapılabilmesi vergi incelemesine bağlanmıştır.

4- Kanun'un "İndirilemeyecek Katma Değer Vergisi" başlıklı 30'ncü maddesinde yapılan düzenlemeye göre 01.01.2030 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere 5 takvim yılı boyunca indirimle giderilemeyen katma değer vergisinin indirim hakkı kaldırılmıştır. Bu suretle devreden kdv tutarından çıkartılan katma değer vergisi özel bir hesaba alınacak, 3 yıl içinde mükellefin talep etmesi üzerine yapılacak vergi incelemesi üzerine, incelemenin bittiği yıl gider olarak dikkate alınabilecektir.

5-Kanun'un 36'ncı maddesinde yapılan düzenlemeye göre 01.09.2024 tarihinden itibaren uygulanmak üzere katma değer vergisi ideleri vergi inceleme raporu sonucuna göre yerine getirilecek olup, Maliye Bakanlığı'na iade ile ilgili usul ve esasları belirleme yetkisi verilmiştir.

4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nda Yapılan Düzenlemeler

1-- Kanununun 7/1-6 bendinde göre 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesi [(5) numaralı fıkrasının (a) bendi ile (7) numaralı fıkrası hariç], geçici ithalat ve hariçte işleme rejimleri ile geri gelen eşyaya ilişkin hükümleri kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali katma değer vergisinden istisnadır.

01.11.2024 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167'nci maddesinin birinci fıkrası [(3) numaralı bendi ile (12) numaralı bendinin (a) alt bendinde yer alan ithalat işlemleri istisna kapsamından çıkartılmıştır .

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda Yapılan Düzenlemeler

1-Kanunun 81'nci maddesine göre % 2 olan kısa vadeli sigorta kolları prim oranı 01.09.2024 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere % 2,25' e çıkartılmıştır.

2-Kanun'nu Ek-19'ncu maddesinde yapılan değişiklik ile malullük ve yaşlılık sigortasından ödenen aylık tutarının alt sınırı Temmuz 2024 döneminde itibaren başlamak üzere 10.000,00-TL'den 12.500,00-TL'ye çıkartılmıştır.

3-Kanun'un geçici 95'nci maddesinde yer alan ve EYT düzenlemesi kapsamında emekli olanlar için 5 puanlık sosyal güvenlik destekleme prim indirimi uygulaması Eylül 2024 döneminden itibaren kaldırılmıştır.

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nda Yapılan Düzenlemeler

1-Kanun'un tam ve dar mükelleflere yapılan belirli ödemelerden vergi kesintisi yapılmasına yönelik düzenlemeler içeren 15 ve 30'ncu maddelerinde yapılan düzenlemeye göre 01.01.2025 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, mezkûr Kanun kapsamındaki faaliyetleri dolayısıyla hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına yaptıkları ödemelerden vergi kesintisi yapılma zorunluluğu getirilmiştir.

Ayrıca Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek sektörler veya faaliyet konularına ilişkin mal ve hizmet alımlarına yönelik yapılan ödemelerden de ödemeyi yapanlar tarafından vergi kesintisi uygulanacaktır.

2-Kanun'un 32'nci maddesinde yapılan düzenlemeye göre 2025 yılından itibaren elde edilecek kazançlara uygulanmak üzere 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanuna göre yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projeler ile 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde yürütülen projelerde sözleşmenin tarafı olarak faaliyette bulunan şirketlerin kurumlar vergisi oranı % 30 olarak uygulanacaktır. .

3-2025 yılı ve takip eden yıl kazançlarına uygulanmak üzere "Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi " uygulaması getirildi.

Yapılan düzenlemeye göre hesaplanan kurumlar vergisi veya kanunun 32/A bendindeki düzenlemelere göre hesaplanan indirimli kurumlar vergisi (yatırım teşvik belgesi kapsamında indirimli kurumlar vergisi) indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının % 10'undan (bu oran Cumhurbaşkanı kararı ile sifıra kadar indirilebilir, iki katına kadar çıkartılabilir) daha düşük olamayacaktır.

Yurt içi asgari kurumlar vergisi hesaplanırken kurum kazancından aşağıdaki istisna ve indirimler düşülecek ve kalan tutar üzerinden % 10 oranındaki yurt içi asgari kurumlar vergisi hesaplanacaktır.

- 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (ç), (i), (j) ve (k) bentleri ile sahip oldukları taşınmazlardan elde edilen kazançlar dışında (d) bendinde sayılan istisna kazançlar,
- 10 uncu maddenin birinci fıkrasının; (g) ve (h) bentleri kapsamındaki indirimler,
- 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu kapsamında vergiden istisna edilen kazançlar,
- 4691 sayılı Kanun kapsamındaki kazanç istisnası ile kurumlar vergisi matrahından indirim konusu yapılabilen Ar-Ge ve tasarım indirimleri.

Hesaplanan yurt içi asgari kurumlar vergisinden, kanunun 32'nci maddenin altıncı (payları Borsa İstanbul Pay Piyasasında işlem gören şirketlere 5 yıl kurumlar vergisi 2 puan eksik uygulanmakta) yedinci (ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranı 5 puan eksik uygulanmakta) ve sekizinci (sanayi sicil belgesine sahip kurumların münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi 1 puan eksik uygulanmakta) fıkraları uyarınca indirimli oran uygulaması nedeniyle alınmayan vergi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten

önce Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında alınmış olan teşvik belgelerindeki yatırıma katkı tutarlarının kullanılması nedeniyle 32/A maddesi hükmüne istinaden ilgili hesap döneminde alınmayan vergi indirilir ve ödenmesi gereken yurt içi asgari kurumlar vergisi belirlenir.

Yurt içi asgari kurumlar vergisi hesaplaması geçici vergi dönemlerinde de uygulanacaktır.

İlk defa faaliyete başlayan kurumlar hakkında faaliyete başlanılan hesap döneminden itibaren üç hesap dönemi boyunca yurt içi asgari kurumlar vergisi uygulanmayacaktır.

Bu düzenleme kapsamında indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancı olarak hesap dönemi sonundaki ticari bilanço kârına kanunen kabul edilmeyen giderlerin eklenmesiyle bulunan tutar dikkate alınacaktır.

4-5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na 2024 Yılı ve izleyen hesap dönemlerinden itibaren uygulanmak üzere "**Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi**" düzenlemesi ile ilgili bölüm eklenmiştir.

Kanununun 37 ila 49'ncü maddelerinde bu uygulama ile ilgili aşağıdaki düzenlemeler yer almaktadır.

Verginin konusu

Çok uluslu işletme gruplarının bağlı işletmelerinin ilgili hesap dönemindeki kazançları yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin konusunu oluşturmaktadır.

Yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin uygulanabilmesi için hesaplamaların yapılacağı hesap döneminden önceki 4 hesap döneminden en az ikisinde nihai ana işletmenin konsolide finansal tablolarındaki konsolide hasılatının 750 milyon avro karşılığı Türk Lirası'nı geçmesi gerekir.

Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen EK Madde 6'da küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin matrahı, oranı ve hesaplanmasına, Ek Madde 7'de bu verginin mükellefiyetine ve Ek Madde 8'de ise vergilendirme dönemi, beyanı, tarihi ve ödenmesine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

Yapılan düzenlemelere göre;

- Asgari kurumlar vergisi oranı %15'tir.

- Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi Oranı; asgari kurumlar vergisi oranı ile ülkesel bazlı vergi yükü (bağlı işletmelerinin düzeltilmiş kapsanan vergilerinin toplamının, o ülkede bulunan bağlı işletmelerinin ülkesel bazlı kazanç toplamına bölünmesi suretiyle bulunan oran) oranı arasındaki farktır. Ülkesel bazlı vergi yükünün asgari kurumlar vergisi oranını aşması halinde ise küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi hesaplanmaz.

-Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi Matrahı; net ülkesel bazlı kazanç toplamından; o ülkede bulunan bağlı işletmelerin çalışanlarının yıllık toplam brüt ücretlerinin %5'i ile maddi duran varlıklarının net defter değerinin %5'inin indirilmesi suretiyle bulunan tutardır.

-Çok uluslu işletme grubunun; ülkesel bazlı yıllık ortalama hasılatı 10 milyon avro karşılığı Türk lirasından ve ülkesel bazlı yıllık ortalama kazancı 1 milyon avro karşılığı Türk lirasından az ise bu ülkede bulunan bağlı işletmelerin küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi, ilgili hesap dönemi için sıfır olarak kabul edilebilir. Ortalama hasılat veya ortalama kazanç, bir ülkeye ilişkin finansal hesapların raporlandığı hesap dönemi ve önceki iki hesap dönemindeki hasılat veya kazanç toplamının ortalamasını ifade eder

-Küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin mükellefi çok uluslu işletme gruplarına bağlı ve diğer ülkelerde yerleşik olan işletmelerin; Türkiye'de yerleşik nihai ana işletmesi, ara ana işletmesi veya kısmen sahip olunan ana işletmesidir.(Nihai ana işletmesi, ara ana işletmesi veya kısmen sahip olunan ana işletmesi Türkiye'de yerleşik olmayan ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı çok uluslu işletme gruplarına bağlı Türkiye'de yerleşik, yatırım işletmeleri hariç, bağlı işletmeler bu verginin mükellefidirler)

-Küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin vergilendirme dönemi hesap dönemidir, kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerin vergilendirme dönemi ise özel hesap dönemidir. Hesaplanan vergi, hesap döneminin kapandığı ayı izleyen on beşinci ayın son gününe kadar beyan edilir ve ödenir.

Yerel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen EK Madde 9'da yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin mükellefiyetine, EK Madde 10'da ise vergilendirme dönemi, beyanı, tarhi ve ödenmesine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

Yapılan düzenlemelere göre;

-Yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin mükellefi yukarıda yer alan hasılat şartlarını sağlayan çok uluslu işletme gruplarına bağlı ve Türkiye'de yerleşik olan; bağlı işletmeler ve iş ortaklıklardır.

-Yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin matrahı küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi matrahıdır. Yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi matrahına asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi oranının uygulanması suretiyle tespit olunur.

-Yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin vergilendirme dönemi hesap dönemidir, kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerin vergilendirme dönemi ise özel hesap dönemidir. Hesaplanan vergi, hesap döneminin kapandığı ayı izleyen on ikinci ayın birinci gününden son gününe kadar beyan edilir ve ödenir.

-Çok uluslu işletme grubunun; ülkesel bazlı yıllık ortalama hasılatı 10 milyon avro karşılığı Türk lirasından ve ülkesel bazlı yıllık ortalama kazancı 1 milyon avro karşılığı Türk lirasından az ise bu ülkede bulunan bağlı işletmelerin yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi, ilgili hesap dönemi için sıfır olarak kabul edilebilir. Ortalama hasılat veya ortalama kazanç, bir ülkeye ilişkin finansal hesapların raporlandığı hesap dönemi ve önceki iki hesap dönemindeki hasılat veya kazanç toplamının ortalamasını ifade eder

Kanuna eklenen Geçici Madde 17'de 'Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi' ile ilgili geçiş hükümleri, küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi matrahının tespitinde maddi duran varlıkların net defter değerine ve çalışanların brüt ücret tutarlarına uygulanacak oralar, 2026 yılı sonuna kadar yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin "sıfır" olarak uygulanmasına yönelik düzenlemeler yer almaktadır.